

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag om ändring av lagen om hypoteksbanker**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om hypoteksbanker kompletteras med bestämmelser som klargör ställningen vid en hypoteksbanks eventuella likvidation eller konkurs för sådana masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund som har emitterats av hypoteksbanken, för tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånen samt för derivatkontrakt som har slutits i syfte att skydda masskuldebrevslånen och de tillgångar som står som säkerhet för dem. Enligt propositionen skall Finansinspektionen tillsätta ett ombud för att bevaka de intressen som innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund har vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs.

I lagen föreslås också bestämmelser om rätten för innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga sam-

fund och för parterna i derivatkontrakt att oavsett likvidationen eller konkursen få prestationer enligt de ursprungliga avtalsvillkoren. Lagen utökas med bestämmelser om att också medel som inflyter från derivatkontrakt skall jämföras med säkerheter för masskuldebrevslån vid en likvidation eller konkurs samt om att boförvaltaren för masskuldebrevsinnehavarnas räkning får sälja säkerheter för masskuldebrevslånen och överföra ansvaret för ett masskuldebrevslån jämte säkerheter på en annan hypoteksbank.

I lagen föreslås dessutom en sådan ändring att det fastställs ett tak för användningen av de i lagen avsedda fyllnadssäkerheterna som säkerhet för masskuldebrevslån.

Lagändringen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge och bedömning av nuläget	3
2. Föreslagna ändringar	3
3. Propositionens verkningar	5
4. Beredningen av propositionen	5
DETALJMOTIVERING	6
1. Lagförslaget	6
2. Ikraftträdande	9
LAGFÖRSLAGET	10
om ändring av lagen om hypoteksbanker	10
BILAGA	12
PARALLELLTEXT	12
om ändring av lagen om hypoteksbanker	12

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av nuläget

Lagen om hypoteksbanker (1240/1999) trädde i kraft vid ingången av 2000. Lagen tillämpas på hypoteksbanksverksamhet. Med hypoteksbanksverksamhet avses kreditinstitutsverksamhet där ett kreditinstitut emitterar i lagen avsedda masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter eller i offentliga samfund, nedan masskuldebrevslån, och av medel som skaffats på detta sätt beviljar allmänheten krediter med säkerheter i fastigheter eller i offentliga samfund. Lagen innehåller bestämmelser om särskilda krav som ställs på hypoteksbanksverksamhet, om tillsynen över verksamheten och om tvångsverkställighet. I 3 kap., som gäller tvångsverkställighet, bestäms om förbud mot utmätnings- och säkringsåtgärder samt om förmånsrätt för masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund vid en hypoteksbanks konkurs. I övrigt iaktas de allmänna bestämmelserna om förfarandet vid kreditinstituts konkurs och likvidation.

Sedan lagen om hypoteksbanker trädde i kraft har två hypoteksbanker grundats i Finland. I samband med att de inledde sin verksamhet framgick det att bestämmelserna i lagen om hypoteksbanker är bristfälliga när det gäller ställningen för emitterade masskuldebrevslån och deras innehavare vid en hypoteksbanks eventuella likvidation eller konkurs. Därför kan finländska hypoteksbanker inte få en sådan internationell kreditvärdighetsklassificering som skulle ge dem en jämbördig konkurrensställning med andra kreditinstitut som bedriver motsvarande verksamhet inom Europeiska unionen.

Av samma orsak behöver användningen av fyllnadssäkerheter som säkerhet för masskuldebrevslån begränsas i lag.

2. Föreslagna ändringar

Lagen föreslås bli utökad med bestämmelser som klargör ställningen för masskuldebrevslån som har emitterats av en hypoteks-

bank, för tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånen samt för derivatkontrakt som har slutits i syfte att skydda mot risker orsakade av masskuldebrev och av säkerheter för dem vid hypoteksbankens likvidation eller konkurs. Ändringarna behövs för att trygga de finländska hypoteksbankernas medelsanskaffning utomlands och deras internationella konkurrenskraft.

Enligt allmänna konkursrättsliga principer förfaller masskuldebrevslån emitterade av en hypoteksbank inte till betalning vid bankens konkurs. Denna princip framgår ändå inte tydligt av lagen. För att masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund skall vara särskilt betryggande som placeringsobjekt måste det säkerställas att de i alla situationer, oavsett en eventuell likvidation eller konkurs, förfaller till betalning enligt de ursprungliga avtalsvillkoren. I lagen föreslås därför särskilt bli nämnt att masskuldebrevsinnehavare trots en likvidation eller konkurs av de tillgångar som står som säkerhet har rätt till prestationer enligt den ursprungliga tidtabellen för återbetalning.

För tydlighetens skull skall det i lagen dessutom uttryckligen sägas att 110 a § konkursstadgan (31/1868) tillämpas på skyldigheten för innehavare av masskuldebrev att bevaka sina fordringar. Eftersom det i lagen bestäms separat om masskuldebrevsinnehavares rätt till prestationer enligt avtalsvillkoren av de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånet, begränsar sig betydelsen av bevakningen i praktiken till den del av en masskuldebrevsinnehavares fordringar som inte kan betalas av de tillgångar som stått som säkerhet. I praktiken är bevakningen i detta avseende främst av principiell betydelse, eftersom lagens övriga bestämmelser garanterar att det kontinuerligt finns tillräckliga säkerheter för masskuldebrevslånet.

Masskuldebrev emitterade av en hypoteksbank kan i praktiken ha flera tusen innehavare, som alla har en relativt liten fordran hos hypoteksbanken. På grund av det stora antalet borgenärer är det mest ändamålsenligt att

deras rättigheter vid en eventuell likvidation eller konkurs bevakas centraliserat. För att masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund skall vara särskilt betryggande som placeringsobjekt förutsetts dessutom att säkerheterna för dem sköts omsorgsfullt under hela lånetiden, också vid likvidations- eller konkursförvaltning. Därför föreslås att masskuldebrevsinnehavarnas intressen vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs bevakas och deras talan förs av ett särskilt ombud som avses i 15 § 2 mom. lagen om finansinspektionen (503/1993). Det särskilda ombud som Finansinspektionen utser skall uteslutande bevaka masskuldebrevsinnehavarnas intressen vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs. Ombudets uppgift är i synnerhet att övervaka att säkerheterna sköts och realiserar på tillbörligt sätt samt att masskuldebrevsinnehavarna betalas avtalsenliga prestationer som baserar sig på masskuldebrevslån. För att det skall kunna säkerställas att ombudet har tillräckliga förutsättningar att sköta uppgiften kan endast någon med tillräckliga insikter i finansiell verksamhet och i juridiska frågor utses till ombud.

För att ställningen för innehavare av masskuldebrevslån skall kunna tryggas vid en konkurs eller likvidation förutsätts att konkursboet inte fritt kan sälja egendom som står som säkerhet för lånet och inte heller använda tillgångar som skaffats på detta sätt till betalning av konkurs- eller administrationsboets allmänna kostnader eller av andra skulder. Å andra sidan måste det ses till att säkerheter kan realiserar effektivt för att avtalsenliga prestationer som baserar sig på masskuldebrevslån skall kunna betalas. Därför föreslås att boförvaltaren på yrkande av ett ovan avsett ombud eller i övrigt med ombudets samtycke kan sälja säkerheter under likvidationen eller konkursen.

Om en hypoteksbank försätts i likvidation eller konkurs är det sannolikt mest ändamålsenliga sättet att sköta utredningen av boet att sälja den kreditstock som står som säkerhet för masskuldebrevslånen till en annan hypoteksbank och samtidigt överföra ansvaret för masskuldebrevslånen på den. För innehavarna av ett masskuldebrevslån innebär detta ett byte av gäldenär. Därför bestäms i lagen särskilt att boförvaltaren kan överföra ansvaret

för ett masskuldebrevslån jämte anknytande säkerheter på en annan hypoteksbank under samma förutsättningar som ovan har angetts för försäljning av säkerheter, om det inte uttryckligen förbjuds i villkoren för masskuldebrevslånet. För överföring av ansvaret för masskuldebrevslån på en annan hypoteksbank krävs således inget separat samtycke av varje masskuldebrevsinnehavare. I villkoren för ett masskuldebrevslån går det att avtala att denna möjlighet till överföring inte finns. Vid tillämpningen av bestämmelserna om överföring av ett masskuldebrevslån jämställs en utländsk hypoteksbank som omfattas av bestämmelser som motsvarar denna lag med en finländsk hypoteksbank.

För att det skall kunna säkerställas att nyttan av derivatkontrakt som sluts i syfte att skydda mot risker som härrör från masskuldebrevslån och från de tillgångar som står som säkerhet för dem vid hypoteksbankens likvidation eller konkurs kommer innehavarna av masskuldebrev med säkerheter till godo, föreslås i lagen en bestämmelse om att de derivatkontrakt som en hypoteksbank sluter skall antecknas i registret över masskuldebrevslån. Bestämmelsen tillämpas på derivatkontrakt som är avsedda att skydda mot risker som härrör från masskuldebrevslån och från säkerheterna för dem. I lagen bestäms dessutom separat att förpliktelser till följd av sådana derivatkontrakt skall uppfyllas oberoende av en konkurs eller likvidation. På sådana derivatkontrakt och på medel som till följd av dem inflyter hos hypoteksbanken under likvidationen eller konkursen tillämpas lagens bestämmelser om säkerheter för masskuldebrevslån och om de medel som inflyter från realiseringen av dessa säkerheter.

I syfte att säkerställa att beviljandet av krediter med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund kvarstår som hypoteksbankens huvudsakliga affärsverksamhet under bankens hela verksamhetstid föreslås i fråga om de fyllnadssäkerheter som avses i lagen ett tak på 20 % av det sammanlagda beloppet av alla säkerheter. Eftersom det i synnerhet när affärsverksamheten inleds eller avslutas kan förutsättas fyllnadssäkerheter till ett större belopp för att verksamheten skall kunna ordnas på ett smidigt sätt, föreslås att beloppet av fyllnadssäkerheterna med till-

stånd av Finansinspektionen kan överskrida den nämnda gränsen. Tillståndet kan likväl beviljas bara av särskilda skäl och för en viss tid.

3. Propositionens verkningar

Lagändringen främjar de finländska hypoteksbankernas medelsanskaffning och garanterar dem en jämbördigare konkurrensställning än nu i förhållande till andra hypoteksbanker som verkar inom Europeiska unionens område. Lagändringen gör det möjligt för finländska hypoteksbanker att skaffa medel utomlands förmånligare än för närvarande, vilket i sin tur förbättrar de finländska hypoteksbankernas möjligheter att bevilja krediter med förmånligare villkor än nu. Det är svårt att bedöma propositionens kvantitativa effekter, i synnerhet som hypoteksbanksverksamheten också i övrigt ännu bara håller på att komma i gång i Finland.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Vid beredningen har finansministeriet hört justitieministeriet. Propositionen har dessutom varit på remiss hos Finlands Bank, Finansinspektionen, Bankföreningen i Finland, Andelsbankscentralen-ABC andelslag, Sparbanksförbundet rf, Paikallisosuuspankkiyhdistys ry, Finlands Hypoteksförening, Kommunfinans Abp, Kommunernas Bostadskredit Abp, Finlands Fondförening rf och Finska Försäkringsbolagens Centralförbund.

I alla utlåtanden konstaterades att de föreslagna ändringarna är nödvändiga med tanke på de finländska hypoteksbankernas affärsverksamhet. Vid den fortsatta beredningen har man beaktat de ändringsbehov som påpekades i utlåtandena.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

10 a §. *Derivatkontrakt som sluts av hypoteksbanker.* I paragrafen bestäms om derivatkontrakt som en hypoteksbank sluter i syfte att skydda sig mot risker som härrör från masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund eller från tillgångar som står som säkerhet för sådana masskuldebrevslån. Sådana risker är bl.a. valuta- och ränterisker. Bestämmelsen gäller inte derivatkontrakt som sluts för att skydda andra balansposter. De derivatkontrakt som avses i paragrafen skall antecknas i det register över masskuldebrevslån som avses i 10 §. I fråga om registrering av derivatkontrakt iakttas 11 §, som gäller förande av register.

Ett derivatkontrakt skall med hjälp av registeranteckningarna kunna hänföras till det masskuldebrevslån eller den säkerhet som det är avsett att skydda. Kravet på en anteckning i registret gäller endast derivatkontrakt, inte de tillgångar som en hypoteksbank får antingen som avstämning av nettovärdet eller som underliggande egendom när kontraktet har löpt ut. Dessa tillgångar likställs ändå, enligt det som föreslås i 17 b §, med säkerheter när konkursen eller likvidationen har inletts, varvid tillgångarna separat skall antecknas i det register som avses i 10 §. I 17 b § bestäms även i övrigt om derivatkontraktens ställning vid en hypoteksbanks konkurs eller likvidation.

13 §. *Fyllnadssäkerheter.* Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket beloppet av de fyllnadssäkerheter som avses i 1 mom. får uppgå till högst en femtedel av det sammanlagda beloppet av alla de säkerheter som i registret över masskuldebrevslån finns antecknade som säkerhet för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund. Finansinspektionen kan på ansökan av hypoteksbanken av särskilda skäl bevilja tillstånd att avvika från denna begränsning. Ett särskilt skäl som avses i momentet kan vara att verksamheten inleds eller avslutas eller någon annan sådan tillfällig orsak. Tillståndet kan beviljas bara för en viss tid för att det skall gå att säkerställa att den hypoteksbanksverksamhet som avses i

denna lag hela tiden kvarstår som hypoteksbankens huvudsakliga affärsverksamhet.

17 §. *Ställningen för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs.* Paragrafens 1 mom. görs klarare genom en uttrycklig bestämmelse om rätten för innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund att utan hinder av en konkurs eller likvidation före andra fordringar få avtalsenliga prestationer av de fordringar som baserar sig på masskuldebrevet, till den del som säkerheterna för masskuldebrevet och de derivatkontrakt som slutits för att skydda säkerheterna räcker till. Masskuldebrevsinnehavarna har således, precis som enligt den nuvarande lagen, den bästa förmånsrätten till de medel som inflyter från säkerheterna. Denna förmånsrätt är likställd med ställningen för innehavare av panträtt. I den föreslagna 17 b § utvidgas samma förmånsrätt till att gälla de medel som efter konkursens eller likvidationens början inflyter av derivatkontrakt som slutits för att skydda masskuldebrev eller säkerheterna för dem.

Enligt principerna för finsk konkursrätt innebär en konkurs inte automatiskt att skulder förfaller till betalning. I 1 mom. anges tydligare än i den nuvarande lagen att sådana masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund som en hypoteksbank har emitterat också under en konkurs eller likvidation förfaller till betalning enligt de ursprungliga avtalsvillkoren oberoende av konkursen eller likvidationen. En masskuldebrevsinnehavare har således i enlighet med de ursprungliga avtalsvillkoren rätt till ränta och återbetalning av kapital enligt de ursprungligen avtalade förfallodagarna. Masskuldebrevsinnehavaren är alltså inte skyldig att på grund av hypoteksbankens konkurs eller likvidation ta emot en återbetalning av sina fordringar i förtid.

Till 1 mom. fogas för tydlighetens skull en bestämmelse om att de medel som efter likvidationens eller konkursens början inflyter av säkerheterna för masskuldebrevet i tillämpliga delar skall behandlas på samma sätt som själva säkerheterna. Av bestämmelsen

följer att de medel som sedan likvidationen eller konkursen inleddes har influiterats antingen i amorteringar eller räntor på de krediter som står som säkerhet eller av försäljning av säkerheter på samma sätt som säkerheter skall antecknas i registret över masskuldebrevslån, tills de betalas till innehavarna av masskuldebrevslånet enligt avtalsvillkoren. I fråga om dessa tillgångar iakttas dessutom i tillämpliga delar det som i 11 och 16 §, i 2 mom. i denna paragraf och i 17 a § bestäms om säkerheter.

För tydlighetens skull kompletteras 1 mom. dessutom på så sätt att 110 a § konkursstadgan vid en hypoteksbanks konkurs tillämpas på bevakningen av de fordringar som baserar sig på masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter eller i offentliga samfund. Enligt den nämnda paragrafen skall Finansinspektionen, efter att av domstolen ha blivit underrättad om att en emittent av masskuldebrev har försatts i konkurs, genom offentlig kungörelse uppmana dem som innehar dessa masskuldebrev att översända dem för registrering och bekräftelse med underskrift. Inom samma tid skall den som innehar en andel av ett sådant masskuldebrevslån för vilket inte har utställts skuldebrev anmäla sin fordran, om han inte har införts som borgenär i förteckningen över dem som innehar andelar av masskuldebrevslånet. Om borgenärerna för masskuldebrevslån som en hypoteksbank har emitterat kan specificeras med hjälp av ett register över andelsägare, har ägarna till andelar i ett masskuldebrevslån ingen bevaknings- eller anmälningsskyldighet vid hypoteksbankens konkurs, utan deras borgenärsställning beaktas direkt med stöd av registeranteckningen. En sådan avvikelse från borgenärens normala bevakningsskyldighet när en hypoteksbank, liksom också andra emittenter av masskuldebrevslån, går i konkurs är befogad för att ett så smidigt förfarande som möjligt skall kunna tryggas. Eftersom masskuldebrevsinnehavaren enligt det föreslagna momentet i varje fall har rätt till en avtalsenlig prestation av de tillgångar som står som säkerhet, begränsar sig bevakningsskyldigheten i praktiken till den del av fordran för vilken de tillgångar som fås av säkerheterna undantagsvis inte räcker till.

17 a §. *Administrering av säkerheter under*

en likvidation eller konkurs. I lagen föreslås en ny 17 a §, enligt vilken Finansinspektionen vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs skall tillsätta ett ombud att bevaka rättigheterna för innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund och att föra innehavarnas talan. Masskuldebrevsinnehavarna har på så sätt ingen yttranderätt som överlappar ombudets ens om innehavaren av ett masskuldebrev separat har bevakat sina fordringar. På ombuden tillämpas det som i 15 § 2 mom. lagen om finansinspektionen bestäms om tillsättandet av ett ombud att övervaka konkursboets förvandling i pengar. I enlighet med detta tillämpas på ombuden bl.a. vad som i lagen om finansinspektionen bestäms om ombuds granskningsrätt och rätt att få uppgifter. Ombudets arvode bestäms av Finansinspektionen, och på arvodet tillämpas konkursstadgans bestämmelser om boförvaltares arvode.

Det ombud som Finansinspektionen utser med stöd av lagen om hypoteksbanker skall uteslutande bevaka de intressen som innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund har vid en likvidation eller konkurs. Ombudet skall se till att den egendom som står som säkerhet för masskuldebrevslånet sköts omsorgsfullt under masskuldebrevslånens hela lönetid och att masskuldebrevsinnehavarna får prestationer av säkerheterna i enlighet med avtalsvillkoren. Ombudet skall övervaka förvaringen av säkerheterna. Likaså skall ombudet övervaka att hypoteksbanken tillräckligt väl har skyddat sig mot sådana motparts-, likviditets-, ränte- och valutarisker och andra liknande risker som hänför sig till de krediter som står som säkerhet och till derivatkontrakt som eventuellt har slutits i syfte att skydda dessa krediter liksom även mot juridiska och operationella risker. Därför föreslås i momentet att endast någon som har de tillräckliga insikter i finansiell verksamhet och i juridiska frågor som krävs för uppgiften kan utsetas till ett sådant ombud som avses i paragrafen. Ett ombud som har utsetts enligt denna paragraf får inte befatta sig med andra boförvaltningsuppgifter än de som hänför sig till administrering och realisering av säkerheter samt till betalning av avtalsenliga prestationer.

ner till masskuldebrevsinnehavarna. Ombudet har ändå inte befogenheter att företa rättshandlingar för boets räkning, utan rättshandlingar i anknytning till de ovan nämnda uppgifterna företas på yrkande av ombudet eller med ombudets samtycke av en boförvaltare som avses i konkursstadgan.

I 2 mom. bestäms om boförvaltarens skyldighet att realisera egendom som står som säkerhet för ett masskuldebrevslån och om boförvaltarens möjlighet att överföra ansvaret för masskuldebrevslånet samt säkerheterna för masskuldebrevslånet på en annan hypoteksbank. Rätten enligt 76 § konkursstadgan för den som i sin besittning har pant i lös egendom att realisera denna pant är inte tillämplig på innehavare av masskuldebrev med säkerheter i fastigheter eller i offentliga samfund, eftersom en sådan borgenär inte har någon pantsatt egendom i sin besittning. Enligt det föreslagna momentet ersätts pantborgenärens realiseringsrätt av rätten för det ombud som företräder masskuldebrevsinnehavarna att yrka att säkerheten realiserar för att prestationer som baserar sig på masskuldebrevslånet skall kunna betalas. En realisering förutsätter alltid ombudets samtycke och dessutom tillstånd av Finansinspektionen enligt 9 § 3 mom. Enligt allmänna konkursrättsliga principer har boförvaltaren dessutom en allmän skyldighet att med tanke på innehavarna av ett masskuldebrevslån vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda borgenärernas intressen.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs dessutom om boförvaltarens rätt att överföra ansvaret för masskuldebrevslån samt de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånen på en annan finländsk hypoteksbank eller på en utländsk hypoteksbank som övervakas på motsvarande sätt som enligt denna lag, om inte en överföring förbjuds i avtalsvillkoren för masskuldebrevslånet. Som en i momentet avsedd utländsk hypoteksbank kan räknas en hypoteksbank som beviljats koncession i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och på vilken tillämpas direktiv som gäller kreditinstitut samt bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i denna lag om hypoteksbankers verksamhet och tillsynen över dem samt ställningen för masskuldebrevslån beviljade mot in-teck-

ning vid hypoteksbankens likvidation eller konkurs. I syfte att trygga masskuldebrevsinnehavarnas ställning bestäms att ett masskuldebrevslån och säkerheterna för det kan överföras på en annan hypoteksbank bara på yrkande av ett i 2 mom. avsett ombud eller i övrigt med detta ombuds samtycke. Eftersom en hypoteksbank enligt 9 § 3 mom. inte utan tillstånd av Finansinspektionen får överlåta eller pantsätta fastighetskrediter eller krediter till offentliga samfund, bestäms i momentet dessutom att boförvaltaren inte kan överlåta säkerheter eller överföra ansvaret för ett masskuldebrevslån jämte säkerheter utan tillstånd av Finansinspektionen. På detta sätt kan man dessutom säkerställa att en överföring inte äventyrar ställningen för de överförda fastighetskrediternas gäldenärer.

I 3 mom. föreskrivs att konkursstadgans bestämmelser om kostnaderna för boförvaltning i tillämpliga delar iaktas i fråga om täckandet av kostnader för ett i denna paragraf avsett ombuds verksamhet och för realisering av säkerheter och överföring av masskuldebrevslån och säkerheter för dem enligt 2 mom.

17 b §. *Ställningen för derivatkontrakt vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs.* Enligt paragrafen påverkar en konkurs eller likvidation inte uppfyllandet av sådana förpliktelse gentemot en hypoteksbank som härrör från derivatkontrakt enligt 10 a §, om inte något annat har avtalats i villkoren för derivatkontraktet.

I paragrafen anges dessutom att bestämmelserna i 17 § 1 mom. om säkerheter för masskuldebrevslån efter konkursens eller likvidationens början skall tillämpas på medel som till följd av derivatkontrakt som avses i denna paragraf inflyter hos hypoteksbanken. Av momentet följer att de medel som efter likvidationens eller konkursens början till följd av sådana derivatkontrakt har fåtts som avstämning av nettovärdet eller som underliggande egendom skall antecknas i det register som avses i 10 § på samma sätt som säkerheterna för masskuldebrevslån. Av momentet följer dessutom att innehavarna av masskuldebrevslån under likvidationen eller konkursen har samma rättigheter till dessa medel som till de medel som inflyter från realiserade säkerheter. I fråga om överlåtelse

under likvidations- eller konkursförvaltningen av tillgångar som har fått till följd av derivatkontrakt gäller dessutom samma principer enligt 17 a § som i fråga om överlåtelse av säkerheter.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om hypoteksbanker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1999 om hypoteksbanker (1240/1999) rubriken för 17 § och 17 § 1 mom. samt
fogas till lagen en ny 10 a §, till 13 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 17 a och 17 b § som följer:

10 a §

Derivatkontrakt som sluts av hypoteksbanker

Derivatkontrakt som sluts i syfte att skydda mot risker orsakade av masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund eller av de tillgångar som står som säkerhet för sådana masskuldebrevslån skall med iakttagande av 11 § antecknas i registret över masskuldebrevslån. Av registret skall framgå vilket masskuldebrevslån eller vilken säkerhet för ett masskuldebrevslån derivatkontraktet hänför sig till.

13 §

Fyllnadssäkerheter

Beloppet av de säkerheter som avses i 1 mom. får uppgå till högst en femtedel av det sammanlagda beloppet av alla de säkerheter som finns antecknade i registret över masskuldebrevslån. Finansinspektionen kan på ansökan av hypoteksbanken av särskilda skäl bevilja tillstånd att för en viss tid avvika från denna begränsning.

3 kap.

Tvångsverkställighet

17 §

Ställningen för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och med säkerheter i offentliga samfund vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs

Innehavaren av ett masskuldebrev med säkerheter i fastigheter har utan hinder av en hypoteksbanks likvidation eller konkurs rätt att enligt avtalsvillkoren och före andra fordringar för masskuldebrevslånets hela lånetid få prestationer ur de tillgångar som enligt 10 § har antecknats som säkerhet för masskuldebrevslånet. De medel som efter likvidationens eller konkursens början inflyter av säkerheterna för masskuldebrevslånen skall antecknas i registret över masskuldebrevslån, och i fråga om dem iaktas dessutom i tillämpliga delar vad som i 11 och 16 §, nedan i denna paragraf och i 17 a § bestäms om de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslån. Vid en hypoteksbanks konkurs tillämpas 110 a § konkursstadgan (31/1868) på bevakningen av de fordringar som baserar sig på ett masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter.

17 a §

Administrering av säkerheter under en likvidation eller konkurs

Efter det att en hypoteksbank har försatts i likvidation eller konkurs skall Finansinspektionen utan dröjsmål tillsätta ett ombud enligt 15 § 2 mom. lagen om finansinspektionen (503/1993) för att bevaka de intressen som innehavarna av de masskuldebrev med säkerheter i fastigheter och i offentliga samfund som hypoteksbanken har emitterat har och att föra innehavarnas talan. Ombudet skall särskilt övervaka skötseln och realiseringen av de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånen samt betalningen av avtalsenliga prestationer till innehavarna av masskuldebrevslånen. Den som utses till ombud skall ha sådana insikter i finansiell verksamhet och i juridiska frågor som är tillräckliga med tanke på uppgiftens art och omfattning. På ombuden tillämpas i övrigt bestämmelserna om ombud i 15 § 2 mom. lagen om finansinspektionen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Boförvaltaren skall på yrkande av det ombud som avses i 1 mom. eller med detta ombuds samtycke sluta derivatkontrakt som är nödvändiga för att skydda mot risker som härrör från masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter eller i offentliga samfund och från de tillgångar som står som säkerhet för sådana masskuldebrevslån samt vid behov sälja en tillräcklig mängd av säkerheterna för masskuldebrevslånet för att förpliktelser i anknytning till masskuldebrevslånet skall

kunna skötas. Boförvaltaren kan dessutom med ombudets samtycke överföra ansvaret för ett masskuldebrevslån samt de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslånet på en hypoteksbank som avses i denna lag eller på en utländsk hypoteksbank som övervakas på ett sätt som motsvarar denna lag, om inte något annat följer av villkoren i masskuldebrevet. Boförvaltaren kan inte överlåta säkerheter för masskuldebrevslån förrän Finansinspektionen har beviljat tillstånd enligt 9 § 3 mom.

I fråga om täckandet av kostnader för ett i denna paragraf avsett ombuds verksamhet och för åtgärder enligt 2 mom. iakttas i tillämpliga delar konkursstadgans bestämmelser om kostnaderna för boförvaltning.

17 b §

Ställningen för derivatkontrakt vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs

Förpliktelser till följd av ett derivatkontrakt enligt 10 a § skall oberoende av konkursen eller likvidationen uppfyllas gentemot hypoteksbanken enligt avtalsvillkoren, om inte något annat följer av villkoren för derivatkontraktet. På medel som till följd av derivatkontrakt som avses i denna paragraf inflyter hos hypoteksbanken efter likvidationens eller konkursens början tillämpas bestämmelserna i 17 § 1 mom. om säkerheter för masskuldebrevslån.

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 27 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av lagen om hypoteksbanker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1999 om hypoteksbanker (1240/1999) rubriken för 17 § och 17 § 1 mom. samt
fogas till lagen en ny 10 a §, till 13 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 17 a och 17 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(Fogas till en ny 10 a §)

13 §

Fyllnadssäkerheter

Som säkerhet för ett masskuldebrevslån som en hypoteksbank emitterar kan tillfälligt användas masskuldebrev eller andra skuldförbindelser som emitteras av staten, en kommun eller något annat i 76 § 1 gruppen kreditinstitutslagen avsett offentligt samfund eller av ett annat kreditinstitut än ett som hör till samma konsolideringsgrupp som hypoteksbanken, eller proprieborgen som ett sådant offentligt samfund eller kreditinstitut ställer, till den del

1) fastighetskrediter eller krediter till offentliga samfund inte har hunnit beviljas eller registreras som säkerhet för masskuldebrevslånet, eller

2) beloppet av de fastighetskrediter eller krediter till offentliga samfund som står som säkerhet inte räcker till för att täcka masskuldebrevslånets belopp på grund av återbetalning av krediter.

Beloppet av de säkerheter som avses i 1 mom. får uppgå till högst en femtedel av det sammanlagda beloppet av alla de säkerheter som finns antecknade i registret över masskuldebrevslån. Finansinspektionen kan på ansökan av hypoteksbanken av särskilda skäl bevilja tillstånd att för en viss tid avvika från denna begränsning.

17 §

Förmånsrätt för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och med säkerheter i offentliga samfund vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs

Om en hypoteksbank har försatts i likvidation eller konkurs, skall en fordran som baserar sig på ett masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter före andra fordringar betalas av sådana fastighetskrediter eller av sådana fyllnadssäkerheter som i det register som avses i 10 § har antecknats som säkerhet för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter. Samma förmånsrätt gäller också räntan på fordringar som baserar sig på masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter tills de influatna medlen redovisas.

17 §

Ställningen för masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter och med säkerheter i offentliga samfund vid en hypoteksbanks likvidation eller konkurs

Innehavaren av ett masskuldebrev med säkerheter i fastigheter har utan hinder av en hypoteksbanks likvidation eller konkurs rätt att enligt avtalsvillkoren och före andra fordringar för masskuldebrevslånets hela lånetid få prestationer ur de tillgångar som enligt 10 § har antecknats som säkerhet för masskuldebrevslånet. De medel som efter likvidationens eller konkursens början inflyter av säkerheterna för masskuldebrevslånen skall antecknas i registret över masskuldebrevslån, och i fråga om dem iakttas dessutom i tillämpliga delar vad som i 11 och 16 §, nedan i denna paragraf och i 17 a § bestäms om de tillgångar som står som säkerhet för masskuldebrevslån. Vid en hypoteksbanks konkurs tillämpas 110 a § konkursstadgan (31/1868) på bevakningen av de fordringar som baserar sig på ett masskuldebrevslån med säkerheter i fastigheter.

(Fogas till nya 17 a och 17 b §)

